

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoSr/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317204557
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2317204557.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Gabriela Brišková v sporovej veci žalobcu: R. U., nar. XX.X.XXXX, adresa M., M. T. XXXX/XX, zastúpenej splnomocneným zástupcom: Pomoc a Ochrana Ľuďom, so sídlom Trakovice 158, IČO: 51 563 193, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenému advokátkou: JUDr. Katarína Hegedúšová, so sídlom Bratislava, Majerníkova 3/A, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 17Csr/1/2017-275, zo dňa 26.11.2020, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyhovel podanej žalobe, keď v prvej výrokovej vete zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom 811 03 Bratislava, Vansovej 2, sp. zn. SRSAspA 04227/16 zo dňa 12.12.2016 vydaný v konaní pred rozhodcom Mgr. T. L.. Druhovu výrokovou vetou súd priznal žalobcovi voči žalovanému náhradu trov konania vo výške 100%, o ktorej výške súd rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Prvoinštančný súd pri rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu ako ho zistil z vykonaného dokazovania, keď ustálil, že dňa 31.5.2014 bola medzi stranami sporu uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere spolu s rozhodcovskou zmluvou. V konaní však ako súčasť rozhodcovského spisu bola predložená rovnaká zmluva s dátumom uzatvorenia 6.6.2014. Vzhľadom na hospodárnosť konania súd neriešil tento rozpor, nakoľko pre rozhodnutie vo veci postačovalo vyriešiť platnosť rozhodcovskej zmluvy (hoci alebo aj napriek tomu, že platnosť rozhodcovskej zmluvy sa odvíja od platnosti samotnej zmluvy o úvere). Ak by zmluva o úvere bola neplatná (tá istá zmluva podpísaná dvakrát s odstupom jedného týždňa), viedlo by to k rovnakému záveru ako samotné posúdenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy. Platnosť či neplatnosť samotnej zmluvy o úvere by však bola časovo a finančne náročnejšia (nutnosť vypočítaj aj svedkov ohľadne okolností uzatvorenia zmluvy), preto sa súd zaoberal posúdením dohody ohľadne rozhodcovského konania.

3. Dňa 12.12.2016 vydal Stály rozhodcovský súd zriadený pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom 811 03 Bratislava, Vansovej 2, pod sp. zn. SRSAspA 04227/16 pred rozhodcom Mgr. T. L. rozhodcovský rozsudok, ktorým rozhodol, že žalovaný (v rozhodcovskom konaní) R. U., je povinný zaplatiť žalobcovi POHOTOVOSTĚ s.r.o., úrok vo výške 35,45 eura, úrok z omeškania vo výške 2,- eurá, poplatok vo výške 85,56 eura, zmluvnú pokutu 33,- eur, poplatok za upomienku 10,- eur, trovy rozhodcovského konania 84,22 eura a to všetko v mesačných splátkach po 50,- eur splatných k poslednému dňu v mesiaci na účet žalobcu počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozhodcovského rozsudku.

Rozsudok bol žalobkyni doručený dňa 1. 2. 2017 (doručenka sa nachádza na č. I. 239 spisu ako súčasť rozhodcovského spisu). Z uvedeného vyplýva, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná včas, v 3-mesačnej lehote od doručenia rozsudku žalobcovi v zmysle poučenia uvedeného a napadnutého rozhodcovského rozsudku.

4. Súd prvej inštancie sa zaoberal prioritne otázkou, či rozhodcovská zmluva bola uzatvorená platne v súlade s právnou úpravou a rozhodovacou praxou súdov SR, resp. či je prijateľnou zmluvnou podmienkou.

5. V čl. II rozhodcovskej zmluvy bolo dojednané: „Všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 401200856 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú zo zmlúv súvisiacich s uvedenou úverovou zmluvou alebo zo zmluvných vzťahov zabezpečujúcich uvedenú úverovú zmluvu, ako sú napríklad ručiteľské vyhlásenie, dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, dohoda o zmluvnej pokute, záložná zmluva na hnutelné a nehnuteľné veci, dohoda o vyplnení zmeniek, zmenka, dohoda o uznaní dlhu, zmluva o zabezpečovacom postúpení pohľadávky a spory, ktoré vzniknú z uplatnenia práv z týchto vzťahov, budú riešené:

a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku; rozhodcovský rozsudok preskúmava iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu,

b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).“

6. Prvoinštančný súd súhlasil s názorom prezentovaným žalobcom, podľa ktorého dojednaná rozhodcovská zmluva predstavuje neprijateľnú a v dôsledku toho neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. r), ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného k dátumu vzniku zmluvného vzťahu. Keďže rozhodcovská zmluva bola uzatvorená ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní účinného od 1. 1. 2015, súd pri svojom rozhodovaní musel posúdiť platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účinného do 31. decembra 2014. Zmluvná podmienka, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom a tým aj podkladom pre vykonávanie exekúcie. Súd nepopiera, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní je alternatívnou možnosťou k súdnemu konaniu, avšak ak je spotrebiteľ nútený podrobiť sa v zmysle rozhodcovskej zmluvy / doložky rozhodnutiu vopred veriteľom vo formulári predtlačenej zmluvy určeného rozhodcovského súdu, nemožno hovoriť o individuálne dojednanej podmienke spotrebiteľskej zmluvy. Individuálnosť vyjednaní totiž nie je závislou od fyzického oddelenia časti dojednaní od iných, ale v preukázanej možnosti spotrebiteľa ovplyvniť znenie formulárovej zmluvy, predkladanej mu dodávateľom. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 9/2012 zo dňa 16. januára 2013, rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán, pričom slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Predpokladom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je teda stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad. V danom prípade sa jedná o formulárovú zmluvu nachádzajúcu sa na vopred pripravenej samostatnej listine a podpísanú oboma zmluvnými stranami. Napriek tomu, že rozhodcovská zmluva je uvedená na samostatnom tlačive, ide len o zmluvné dojednanie tvoriace súčasť úverovej zmluvy, ktorá má formulárový charakter, a ktorej obsah spotrebiteľ nemohol ovplyvniť, preto ju v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno považovať za individuálne dojednanú. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že rozhodcovská zmluva (doložka) bola medzi účastníkmi dojednaná individuálne spočíva na strane dodávateľa - žalovaného,

príčom tento súd nepredložil žiadne dôkazy na preukázanie opaku, súd preto posúdil, že zmluva nebola dojednaná individuálne. Predmetná rozhodcovská zmluva je síce tzv. nevýhradnou rozhodcovskou doložkou, teda dáva akoby na výber žalujúcej strane medzi všeobecným a rozhodcovským súdom, avšak v konečnom dôsledku k výberu ani nemohlo dôjsť, nakoľko výber rozhodcovského súdu bol jednoznačný v prípade podania žaloby spoločnosťou POHOTOVOSŤ s.r.o., pretože v prípade, že sa táto rozhodla podať žalobu, učinila tak len na rozhodcovský súd a možnosť voľby dlžníka - spotrebiteľa je len iluzórna a reálne mu tento výber neumožňuje. Z podstaty úverovej zmluvy a právneho vzťahu ňou založeného totiž vyplýva, že subjektom, na podnet ktorého začne konanie o zaplatenie dlžnej sumy, bude dodávateľ - POHOTOVOSŤ s.r.o., ktorý žaloby podáva na rozhodcovský súd, čo je tunajšiemu súdu známe z jeho praxe v tisíckach sporoch vedených touto spoločnosťou alebo proti tejto spoločnosti. Súčasťou konštantnej a relevantnej rozhodovacej praxe súdov (judikatúry) je i záver, podľa ktorého možnosť iniciovania sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj spotrebiteľom treba považovať za skôr teoretickú (keďže tu spektrum potenciálnych požiadaviek spotrebiteľa nespĺnených druhou stranou zmluvného vzťahu je zjavne veľmi obmedzené, pričom do takéhoto spektra samozrejme nemôže patriť žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku predpokladajúca prvotnú voľbu prejednávania a takto i rozhodnutia sporu rozhodcom). Rozhodcovská zmluva nebola, napriek jej formulácii, skutočne alternatívnou. Značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spôsobuje už to, ak spotrebiteľovi jeho zmluvný partner prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcu v dôsledku výberu vykonaného takouto silnejšou stranou spotrebiteľského vzťahu. Túto nerovnováhu nie je spôsobilý eliminovať ustanovenie, ktoré prakticky rovnocennú možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi, avšak len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor. Veriteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v dojednanej zmluve. Dôsledkom takto uzavretej rozhodcovskej zmluvy je, že spotrebiteľ v skutočnosti ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nároku veriteľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania, resp. brániť sa pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý proces pred nezávislým a nestranným súdom. Logickým dôsledkom vyššie uvedených dôvodov bola predmetná rozhodcovská zmluva súdom posúdená ako neprijateľná zmluvná podmienka v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy, pretože spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. S poukazom na neplatnosť rozhodcovskej zmluvy nemal rozhodcovský súd vôbec právomoc rozhodovať danú vec, preto predmetný rozhodcovský rozsudok nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul, ale za nulitný právny akt (pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 371/2018-43 z 20. 6. 2018).

7. Prvoinštančný súd uviedol aj, že akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach sa ponúka napr. osobitným vyjednaním, a nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi. Inak povedané, arbitráž môže fungovať, avšak nie ako netransparentná pasca na neznalého spotrebiteľa, ale za transparentných podmienok ako efektívny prostriedok ochrany, keď spotrebiteľ rozumie, o čo v prípade rozhodcu ide. Individuálne dojednanie je preto potrebné rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený Občianskym zákonníkom a až v prípade výhrady zo strany spotrebiteľa možno hovoriť, že návrhu rozhodcovskej zmluvy rozumie, v opačnom prípade ide len o mechanické predkladanie rozhodcovských zmlúv na podpis. Predkladanie rozhodcovských zmlúv spolu so žiadosťou o úver za stavu, keď spotrebiteľia nepoznajú ani pravidlá arbitráže a prirodzene jej nevenujú dostatočnú pozornosť, sa zneužíva k absurdným záverom o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy zo strany spotrebiteľa. Je preto neakceptovateľné, aby žalovaný presúval zodpovednosť na žalobcu ako na slabšieho spotrebiteľa, a aby súd takúto rozhodcovskú zmluvu akceptoval. Rozhodcovská zmluva bola, je a vždy bude pre žalovaného podmienkou poskytnutia úveru, je ním pripravená a určená, žalobca nemal žiadnu možnosť podmienky zmluvy namietat' a už vôbec nie ich meniť. Predmetná rozhodcovská zmluva je teda neprijateľná podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka a neprijateľnosť tejto podmienky má za následok jej neplatnosť.

8. O nároku žalobcu na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovi, ktorý mal v konaní plný úspech, priznal súd náhradu trov konania v rozsahu 100 % a to voči neúspešnej strane sporu - žalovanému. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

9. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal odvolanie žalovaný, ktorým sa domáhal (po oprave odvolania), aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Ako odvolacie dôvody odvolateľ uplatnil dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h) tohto ustanovenia, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Odvolateľ uviedol, že nesúhlasí s tvrdeniami žalobcu, ktorými poukazuje na rozpor rozhodcovskej zmluvy. Dovoľuje si poukázať na ust. § 73 ods. 8 zák. č. 355/2014 Z.z. K tomu dodal, že žalobca bol vyzvaný na oznámenie výberu rozhodcovského súdu, čo neoznámil, a preto žalovaný si dovolil vybrať rozhodcovský súd v zmysle § 73 ods. 8, oznámenie o výbere bolo žalobcovi doručené.

11. V zmysle rozhodcovskej zmluvy čl. II v bode 1 je uvedené, že žalobca so žalovaným sa dohodli riešiť všetky spory buď pred Stálym rozhodcovským súdom v spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., alebo pred príslušným všeobecným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca strana podá žalobu na súde. Neplatí preto mylné tvrdenie žalobcu, že nebola možnosť podrobiť sa všeobecnému súdu. Z toho jasne vyplýva, že nie je daná výlučnosť rozhodcovského súdu a žalovaný sa má možnosť obrátiť na všeobecný súd. Námietku voči právomoci súdu bolo možno podať aj v čase, keď žalovanému bola doručená výzva na žalobnú odpoveď. Žalobca mal ďalej možnosť v lehote 10 dní odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy bez toho, aby bola dotknutá platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čo opäť naznačuje skutočnosť, že ich vzájomná podmienenosť je vylúčená. Na odstúpenie a to aj bez uvedenia dôvodu v lehote 10 dní, odkazuje čl. II ods. 3 rozhodcovskej zmluvy. Ak by žalobca túto lehotu nestihol, mal možnosť dovoľávať sa neplatnosti rozhodcovskej zmluvy alebo výberu rozhodcu priamo v rozhodcovskom konaní, o čom bol poučený vo výzve na žalobnú odpoveď, ktorá doručená súdu nebola. V ďalšej časti odvolateľ poukázal na riešenie obdobnej otázky niektorými súdmi, napríklad Okresný súd Rimavská Sobota pod sp. zn. 14C/214/2011, Krajský súd Košice pod sp. zn. 2Co/107/2015, Okresného súdu Košice sp. zn. 19C/289/2014.

12. Odvolateľ pokračoval, že pokiaľ žalobca argumentuje údajnou neprijateľnosťou rozhodcovskej zmluvy, mylí sa. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou dojednanie, ktoré vyžaduje v rámci dojednania rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Je nepochybné, že predmetná rozhodcovská zmluva je nevýhradnou rozhodcovskou doložkou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od žalobcu, aby spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. V tejto súvislosti odvolateľ odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14NcC/10/2011. Podľa odbornej literatúry rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je pre spotrebiteľa nevýhradná, nebude dotknutá ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ (Magál, M.-Kubina, P.: Rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách, Justičná revue 2008, č. 4 s.616 a nasl.). Prijatie žalobcovej argumentácie by podľa odvolateľa znamenalo pre žalovaného úplné znemožnenie využitia rozhodcovského konania. Pritom je zrejmé, že z ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ v žiadnom prípade nevyplýva úmysel zákonodarcu zakázať rozhodcovské konanie úplne, alebo ho obmedziť. Predmetné ustanovenie OZ navyše treba vykladať eurokonformne, v zmysle znenia Smernice podľa bodu q) ods. 1 prílohy Smernice, je zakázané iba dojednanie, aby spotrebiteľ riešil spory nepodliehajúce právnym ustanoveniam výhradne arbitrážou. Okrem toho nie je splnená ani podmienka existencie sporu nepodliehajúceho právnym ustanoveniam. Keďže rozhodcovské konanie má plne oporu v Zákone o rozhodcovskom konaní, prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov, najmä § 4 ods. 2 písm. r) zák. č. 258/2001 Z.z., ako aj z aktuálne účinného § 9 ods. 2 písm. v) zák. č. 129/2010 Z.z. v účinnom znení, ktoré jednoznačne umožňujú mimosúdne riešenie sporov zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia aktuálne účinnej Smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere v čl. 24 ods. 1. Tento záver je uvedený aj v odbornej literatúre: Raban, P.: Autorizovaní rozhodcovia alebo adjudikátori... Bulletin advokácie, 2010 č. 6, s. 18. Predmetné a účinné ustanovenia týkajúce sa spotrebiteľských úverov sú vo vzťahu k právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku, nielen lex specialis, ale aj lex posterior a teda jednoznačne majú prednosť pri aplikácii. Prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva jednoznačne aj z odporúčania Komisie č. 98/257/ES o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenia spotrebiteľských sporov. Prípustnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských sporoch vyplýva aj zo súdnej judikatúry a odbornej judikatúry; v tejto súvislosti odvolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Prešov pod sp. zn. 7Cob/43/2010, viaceré

rozhodnutia súdov ČR a ESD vo veci C-168/05. K tvrdeniu, že odborná literatúra použitia rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskom spore pripúšťa odkázal na: Hulmák, M. - Tomančáková, B.: Rozhodcovské konanie ako vhodný prostriedok riešenia sporov medzi dodávateľom a spotrebiteľom, Obchodnoprávna revue, 2010 č. 6 a 7, s. 168 a nasl. a 189 a nasl.; Nový, Z.: Spotrebiteľské úvery a rozhodcovské konanie, Jurisprudence, 2010 č. 7, s. 22 a nasl.

13. Odvolateľ ďalej uviedol, že medzi žalobcom a žalovaným bola v danom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej zmluvy o úvere. Zároveň poukázal na to, že žalobca svojim podpisom zo dňa 6.6.2014 vyhlásil, že s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlasuje, že bol pred uzatvorením zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy. Žalobca svojim podpisom ako vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle súhlasil s uzavretím rozhodcovskej zmluvy a preto tvrdenia žalobcu, že nemal vedomosť o rozhodcovskej zmluve sú mylné a nedôvodné a v tomto smere znáša dôkazné bremeno, ktoré ničím nepodložil. Odvolateľ má za to, že žalovaný splnil všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní Zákonom o spotrebiteľských úveroch a nakoniec aj Občianskym zákonníkom, nakoľko predmetná rozhodcovská zmluva je uzatvorená písomne, individuálne na samostatnom liste papiera oddelená od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, žalobcovi je daná možnosť využitia riešenia sporov buď formou rozhodcovských súdov alebo všeobecných súdov, okrem toho bol žalobca vyzvaný dňa 28.12.2015 o výbere rozhodcovského súdu alebo možnosti odmietnutia rozhodcovského konania, avšak svojim nekonaním dal podľa zákona možnosť výberu rozhodcovského súdu žalovanému.

14. Žalobkyňa odvolanie nepodala, k doručenému odvolaniu žalovaného sa písomne nevyjadrila.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výrokoch vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 CSP).

16. Predmetom konania bolo zrušenie rozhodcovského rozsudku súdom v zmysle § 45 a nasl. zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

17. Predmetom odvolacieho konania, vychádzajúc z odvolacích dôvodov uplatnených odvolateľom, bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru o splnení zákonných podmienok pre zrušenie predmetného rozhodcovského rozsudku z dôvodu, že stranami dojednaná rozhodcovská zmluva je v zmysle § 53 ods. 1, ods. 4 písm. r) a ods. 5 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj len OZ) neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je neplatná.

18. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobkyňou uplatneného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

19. Predovšetkým odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom prvoinštančného, že predmetná rozhodcovská zmluva, hoci bola uzavretá na osobitnom tlačive (nie ako rozhodcovská doložka priamo v texte zmluvy o spotrebiteľskom úvere) nebola individuálne dojednaná.

20. V zmysle § 53 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods.2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Podľa ods. 3, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

21. Podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá síce nie je pre členské štáty EÚ priamo záväzná, avšak predstavuje interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle čl. 2 písm. a) nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

22. Podľa čl. 3 bod 1 cit. smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy k škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa bodu 3 príloha smernice obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

23. V zmysle čl. 4 cit. smernice bez toho, aby boli dotknuté ust. čl. 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy, alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

24. Podľa čl. 6 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

25. Opierajúc sa o cit. ust. Občianskeho zákonníka s poukazom na cit. smernicu, z formy a obsahu danej rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mal veriteľ už vopred pripravenú pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov a dopisoval do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa spotrebiteľky, pričom žalobkyňa obsah tejto zmluvy v časti zmluvných dojednaní žiadnym spôsobom nemohla ovplyvniť a ani neovplyvnila, ani oprávnený opak nepreukázala. Predmetná rozhodcovská zmluva teda nebola individuálne dojednaná, v dôsledku čoho podlieha prieskumu prípadnej neprijateľnosti ako zmluvnej podmienky v zmysle cit. § 53 OZ.

26. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy (k 31.5.2014 aj k 6.6.2014) za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Podľa ods. 5 tohto ustanovenia neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

27. Odvolací súd sa stotožnil aj s názorom súdu prvej inštancie, že rozhodcovská doložka (ako jej obsah popísaný vyššie v bode 5) vo svojej podstate vyžadovala od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom fakticky riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, čím bola neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle

cit. § 53 ods. 4 písm. r) OZ. V podrobnostiach v tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na vyčerpávajúce odôvodnenie súdom prvej inštancie v ods. 10 odôvodnenia preskúmaného rozsudku, ktorý sa v prevažnej miere opiera o závery Okresného súdu Banská Bystrica v uznesení sp. zn. 75Ek 121/2017 a 21Ek 260/2017 vo veci IV.ÚS 371/2018. V danej veci Ústavný súd SR rovnaké závery súdu ako prijal prvoinštančný súd v tomto smere v preskúmanom konaní odobril s tým, že ich považoval za ústavne udržateľné, nevykazujúce znaky arbitrárnosti, ani zjavnej neodôvodnenosti a uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov najmä § 53 ods. 4 písm. r) OZ podľa názoru Ústavného súdu SR nemohol neprípustným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľky (spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava) vlastníť majetok. Ústavný súd pri tomto závere odkázal aj na ďalšie svoje skoršie rozhodnutia pod sp. zn. IV.ÚS 61/2011 a II.ÚS 302/2016 s rovnakými závermi. Základné princípy Civilného sporového poriadku vyžadujú, aby bol spor rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, tak spôsobom vyhovujúcim legitímnemu očakávaniu, že spor bude rozhodnutý spravodlivo (článok 2 ods. 2). Podľa aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 06.03.2017, sp. zn. 3 Cdo 6/2017), je ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. S poukazom na uvedené, pokiaľ prvoinštančný súd rozhodol podľa aktuálnej a ustálenej praxe ÚS SR, je možné uzavrieť, že súd v preskúmanom rozsudku predmetný spor rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít podľa s čl. 2 ods. 2 základných princípov CSP, od ktorej nebol v danom prípade dôvod odkloniť sa. Za ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít naopak nebolo možné považovať ojedinelé rozhodnutia okresných a krajských súdov staršieho dáta, na ktoré odkazoval odvolateľ v podanom odvolaní.

28. K odvolacej argumentácii žalovaného sa žiada dodať, že je nesporné, že na základe aktuálnej právnej úpravy rozhodcovské konanie v spotrebiteľských sporoch je prípustné, o čom niet pochýb (napr. zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účinný do 31.12.2014, zák. č. 335/2014 o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní účinný od 1.1.2015, ale aj cit. ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ). Podmienkou ale je, aby bola platne uzavretá rozhodcovská zmluva. Skutočnosť, že žalobkyňa bola vyzvaná na oznámenie výberu rozhodcovského súdu, ktorý neoznámila, že nepodala námietku voči právomoci rozhodcovského súdu, že v lehote neodstúpila od rozhodcovskej zmluvy, ani že sa nedovoľavala neplatnosti rozhodcovskej zmluvy alebo výberu rozhodcu priamo v rozhodcovskom konaní, je bez významu pre prijatý záver že predmetná rozhodcovská zmluva je z uvedených dôvodov neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v dôsledku toho neplatná.

29. Opierajúc sa o vyššie uvedené v spojení s odôvodnením preskúmaného rozsudku prvoinštančným súdom, vychádzajúc zo záveru, že predmetná rozhodcovská zmluva je v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) OZ neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v dôsledku toho v zmysle ods. 5 cit. ustanovenia absolútne neplatnou, bola splnená zákonná podmienka v zmysle § 45 ods. 1 písm. e) zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a to iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, v dôsledku čoho bolo dôvodné, aby súd na základe žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku podanej v zákonom stanovenej lehote troch mesiacov od doručenia rozhodcovského rozsudku (§ 46 ods. 1 cit. zák.) žalobe vyhovel a predmetný rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcovským súdom na základe absolútne neplatnej rozhodcovskej doložky, zrušil.

30. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výrokoch vecne správny, včítane závislého a vecne správneho výroku o náhrade trov prvoinštančného konania, v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

31. Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie

rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľa zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 OSP), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

32. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

33. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

34. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnej žalobkyňi vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

36. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bola žalobkyňa v odvolacom konaní pasívna, nevykonala žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnila, ani nevyčíslila a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

37. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

38. Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalobkyne rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

39. Danou problematikou sa zaoberalo aj občianskoprávne kolégium NS SR pričom v uznesení č. 15 z 9.10.2018 prijalo právnu vetu podľa ktorej, ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.

40. Odvolací súd potom hoci úspešnej žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

41. Senát krajského soudu toto rozhodnutí přijal poměrem hlasů 3:0.

Poučení:

Proti rozhodnutí odvolacího soudu je přípustné dovolání, ak to zákon připouští (§ 419 CSP).

Dovolání je přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu vo věci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo věci, ktorá nepatří do právomoci soudů,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacího soudu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie soudu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacího soudu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho soudu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho soudu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho soudu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho soudu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho soudu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).